

GAZETA

TRANSILVANIEI.

Gazeta si Foișor esse regulat o
data pe seara, adeca: Mer-
curea. — Pretigia loru este pe 1 anu 10 f.,
pe diumatate anu 5 f. austr. inla-
trul Monarhiei.

Monarchia Austriaca.

Brasovu, 19. Septembre n. Alalta eri catra inseratiu sosi-
aci Escoletia Sa Domnului episcopu alu Transilvaniei rom. cat. Dr.
LUDOVICU HAYNALD in sinulu turmei sale, care de timpuriu
lo astepta cu multa dorintia fiesca si i essi spre intimpinare, in nu-
meru mare pena la Codlea, unde lu si bineventara, comitandulu intru-
ale sale.

Sera dela 8—10 ore si mai bine se facu in onorea prevenerei
lui ospe o serenata stralucita; Musica militara a garnisonei distinse
sera acesta cu cele mai alese piese si reuniones de cantari, cu buoți
studiate in adinsu, eara catra 9 ore se intrunira micu si mare si com-
pusera unu conductu de aproape la 108 faelli, cu care ocaziline Dh.
curatoru si senatorulu magistratusu Josif Schneider binevenita pe
archipestoriusu seu in numele parochianiloru, si Escoletia Sa respon-
se cu indatinata sa svada redicundu in urma unu Vivatu pentru Im-
peratulu ei Casa Domnitore.

In 18. fini Escoletia Sa functiunile episcopesci pretrimitiendu o
predica alesa si patrundiatore catra poporulu indesuitu. — Domnulu
prefectu alu cercundariului Ignatiu Grüner dede in onorea Es-
coletiei Sale o masa asia numita diplomatica suptu care esecută mu-
sică militara pieze preste pieze alese. — La 5 ore urmă predica in
limba magiara cu asemenea svada, santirea unoru clopote, cu intre-
rumperi esplicatorie de tota insemnataea ceremoniei ei, si a dou'a di-
dupa cercetarea scóelor confesinnej rom. cat. pe la 5 ore isi conti-
nuau calatoriua visitatiunei canonice, comitatu fiindu de mai multe ca-
rete si de vivate calduróse.

Campeni, 29. Augustu 1859.

Pe candu jurnalistica era cuprinsa cu sangerósele lupte ce de-
curgiau pre frumósele campuri a le Italiei — tota lumea era curiosa
a sci, ore ce resultatu va se aduca unu resbelu atata de crancenu —
mai ca senitaramu chiaru despre noi insine, aspetandu si noi aici in-
tre muntii ce aspesta tota lumea. Deci dandune Dumnedieu earasi
pace si delaturanduse griji a resboiului acum speram, ca si stimata
nostra Gazeta ne va permite unu spatiu intre colónele sale de a refe-
ri ceva si despre starea si propasirea nostra. *)

Mai antaiu despre scóla:

Esamenulu cursului de véra la scóla romana unita din comun'a
nostra se au tienutu in 3. Augustu a. c. cu resultatu forte indesula-
toriu. Scóla acesta in semestrulu de véra fusa cercetata de 45 sco-
lari de ambe sessele, cari in esamenu cu indesulare silabisa si cetea
in tota trei limbele patriei mai cu distingere cu literile strabune. Mu-
lti dintre densii se produsera la propusele intrebari cu responsuri mi-
nunate din catechismulu micu si mare, din geografia patriei, din cele
patru specie ale arithmeticei, din ortografi'a limbei materne, asia, catu
parentiloru, cari erau mai toti de facia, audiendu responsurile fililoru
si anima li se implea de bucurie — pre urma dedera proba si din
cantu, intonandu „Dómne strigatamu, unule nascutu, cuvinesa cu ade-

Pentru tieri straine 7 f. 35 cr. pe 1
sem., si 14 f. 70 cr. pe 1 an. Se pre-
numera la tóte postele c. r., cum
si la toti cunoscetii nostri DD.
corespondinti. Pentru serie „petit“
se ceru 8 cr. val. austr.

verat si imnulu popularu. Noi din partene ne esprimam recuno-
scinta in deobse catra invetiatorulu Clementu Aiudeanu, care de si
e dotat cu unu salariu annualu numai de 150 fr. m. c., din care ane-
voie se sustiene cu famili'a sa din o díi pre alta — au respunsu de-
stulu chiamarei sale.

Dupa caldur'a nadusitóre ce dura si pre la noi in luna Iuliu, cu
inceputnul lui Augustu incepura nisce ploi cu viscole si fortuni grele
asia, catu grandinea in mai multe locuri si tienuturi au casiunatu in
bucatele ce erau inca pre campuri nesecerate daune insemnate, papu-
soiulu seau cum lu numim noii muntenii cucuruzu de secat' cea
mare, mai totu se au uscatu. De se ar idealisa si la romani munteni
asecurarea semenaturei pentru daunele escate de grandine, ar fi forte
cu scopu pentru deinsi.

Durerosu — e — ca renumitulu protopopu gr. orient. al tractu-
lui Zlatnei Iosifu Igianu in 25. ale curintei in urm'a unei bólé grele
se muta la vieti'a eterna, dupa unu servituu de prota preste 50 ani,
ear al vietiei sale a 78-a. Remasitiele reposatulni in 28. ale cur. se
straportara in centerimulu gr. orientalu al Offenbaiei la vecinica odi-
na. Dupa cum se vorbesce pre la noi reposatulni in dispositiunea s'a
testamentare ar si testatu diecesei gr. orientale in obligatiuni 400 de
galbini spre scopuri filantropice, eara avea s'a nemiscatore din Of-
fenbaia parochiei neunite de acolo. Ddieu sei asiedie susletulu unde
toti dreptii se odihnescu !!

Pre urma de voie de nevoie canta se mai dicu ceva: In comuna
nóstra se afla multi romani avuti cari se tienu intre cei intieleginti,
carora le place a sci in ce puseluni politice se afla lumea de acum,
ce e cu diplomati'a conferintiei din Zürich, ma inca si a ceti jurnale-
le altora, la dinsi inse indesiertu cauti verunu jurnalul nationalu, ca
nu'l vei gasi.

Domnilor! literatur'a e vieti'a siacarei natiuni, ori care natiune
fara literatura se privesce de mórtă, jertfiti si Domnia vóstra ceva pre
altariulu aceia, ca Dieu aveti de unde, ca numai asia Demnilor! pu-
temu spera o propasire pre calea prosperarei asemenea celoralte
connatiuni! Se ve servésca de exemplu numai unu meseriasiu ma-
giaru din vecinulu orasiu Abrudu, cu cata rivna imbratiosiedie acela
literatur'a limbei sale, si cu ce zelu sacrificia densulu pene si filerulu
din urma pentru tienerea unui jurnalul nationalu — urmati acestu
exemplu si Domnia vóstra !!

G. Ioanette.

Брашовъ, 20. Септемвре н. Преванта патентъ дипъ-
рѣтескъ din 1. Сент. а. к. реглътъре ши санкционъре де кон-
ституціяна din лъвътъ бисерическъ, де школе ши де лъвъдътъп
де си възложилъ дозъ бисеричи протестанте, адикъ ачелей рефор-
мате калвиниане се ё евве тиче ши а чеде ёвангеличе-истеране се ё
абсъргиче din Унгария, Кроація ши Славонія, Воиводина, България
тимішанъ ши граніца шилітаръ. диптешеиатъ не проекtele de леце
бисерическъ съвштерпътъ спре санкционаре дикъ де кътръ оинбоделе
бисеричешти диптете да Песта ши Бада дп Септемвре ши Октомвре
1791 дп зиле дипъратъ Леополдъ II., привѣтъ din оріче
поптъ-де-бедере есте дп адевъръ de o mape импортацъ, дикътъ
нои амъ фи квріоші де а квріоші, дикъ ёвангеличіи ши реформацијі
дипъетрацъ ши брешкътъ репъскътъ прін ачестъ леце констътъре
дин . . §§-и воръ фи дп старе съ мал афле чева de чертътъ че
по ли с'ар фи датъ дп пътреа ачелейаш, къндъ съверапълъ по шия
пътреатъ мал тълътъ дикътъ пътъ ачелъ дрентъ de съпрема ин-
спекціоне, каре і се квіне din патра съверапътъши дълъ дп-
циелесълъ тътъроръ лецимтъоръ din лъте. — Дп скрътъ ачелъ па-
тентъ се ё леце се ва бедеа пъблікъ дп вълтълъ дрепъ дълъ

*) Gazeta Transilvaniei si propasirea sunt sinonime Domnilor, nu ve indoiti; numai capriciul timpului ne face din candu in candu a ingenunchia. — R.

традиціяне офіціаль, къндъ аноі читіторіі поштріі ұлкъші воръ лва остеңеа de a o стядie дыпъ кът ші терітъ пептры орікаре патріотъ, фіе ачела de опі ші каре конфесіоне. Ноі арделеній ұлкъ авешд престе 700 мін компатріоді de амбеле конфесіоні протестанті (190 мін сасі евангеліч, 500 мін ұлгарі реформаці). Орікаре отж скытіл de прежде, de спірітвлі вігоціе ші алъ фанатісмалі, ұттылдатъ маі пресвєт de опіче тапіл а проселітістівлі се ва інтереса de a кънште маі de апроне тъкарк къ ачестъ окасіоне тінгнаптъ че nio дете съвераплд ледіслаторд алъ ішперівалі тóте фртобеле інстітуті бісерічешті ші школастіче, de каре с'ағ բъкратъ протестанті de амбеле конфесіоні ші маі наинте de ани черкърілорд, се воръ բъкбра ші de аіч ұнаинте ұл тъссыръ деплін.

Тотă din квартірнă ачелей преапалте леї пътешă **жпвъца**,
да че кіпъ о конфесіоне релегіосъ орікаре се поѣ фолоси дѣ
дрептвлѣ автономіеї се ёх **adminістръчвїї** пропрї **independinte** фъръ
ка дрептвріе съверапвлї съ сфера чеа таї тікъ штірвтвръ.
Ашеа, це віторѣ комѣпеле парохіале, комѣпеле протопопештї,
(сениорателе), комѣпеле епіскопештї (суперінтенденцеле) се ворѣ
adminістра еле не **cine**, шї шкілеле лорѣ, пріп **репреeентацїї**
парохійлорѣ, пріп **консісторіе** протопопілорѣ, пріп **консісторіе**
шї **сіноделе** (пъмїг ла еї конвенте) суперінтенден-
целорѣ; еаръ какоеде бісерічештї **de ждекатъ**, прекът челе **de**
късъторіѣ, челе **dioчілінаre** ш. а., се ворѣ хотърж totѣ **жп** оінвлѣ
лорѣ, адікъ ла сказапвлѣ протопопескѣ **жп** пріма інстанцѣ, ла
консісторіалѣ суперінтенденції **жп** a doza, еаръ впеле ла сі-
подвлѣ челѣ таре шї — **жп** a треїа інстанцѣ ла супретвлѣ трі-
бувалѣ **бісеріческѣ**, кареле ва фї комѣпескѣ пъмїг **din** про-
тестанцї къ прешедине протестантѣ (кареле пъмїг ачї **фесесе**
католікѣ **жп** персона консіліарізлї **de** кврте Вернер). **Cinodvлѣ**
челѣ таре се ва ціпса totѣ ла къте б апї **одайъ**, ла каре
дпсъ п в ворѣ таї авеа съ стеа фацъ **комісарі** рецештї. Прото-
попї (сениорї) се ворѣ алеце de кътвръ тóте комѣпеле протопо-
піатвлї пріп **denuntacї**, алецереа дпсъ се ва съыштерне **domnito-**
рвлї спре **жп**твріре. **Литокта** шї епіскопї се ёх суперінтенденцї
ворѣ ешї пъмїг **din** алецереа ліберъ а тѣтврорѣ парохійлорѣ **die-**
чесei. — Но лъпгъ тóте ачестеа **жп.** патентъ **жп**твріеште тоате
дрептвріе протестандлорѣ **копрінсе** **жп** арт. 26 **din** 1791 шї арт.
3 **din** 1844.

Ші че съ зічетъ деспре шкóле протестантѣ? Ап ачестъ прівінцъ протестантілоръ лі с'аѣ реконсектъ ачеле фрептврі каре лі се детеръ католічилоръ ирін конкордатъ; гльвернлѣ ші миністерівлѣ історіїзмії пхыріче ва авеа тотъ атътъ аместекъ ла требіле школастіче але протестантілоръ кътъ ші ла але католічилоръ. Протестанції de амбеле конфесіоні воръ фі дн фрептвлѣ лоръ de аші къштіга ші гръмъdi авдії ші тошії пе сама бісерічей ші а шкóлелоръ дитокта ка ші католічий, Фъръ дисъ ка съ фіе съферітъ а ле дитребвінда спре алте скопѣрі, прекъш ачеста пз есте ертатъ пічі католічилоръ; саръ adminістръчкпеа венітврілоръ ва ръмънеа пътai пе лъпгъ органеле бісерічешті ші школастіче але протестантілоръ Фъръ пічі впъ алтъ аместекъ; пътai миністерівлѣ кълтвлѣ ва ля штіре деспре тóте ші ва съправегіа пентрвка пішкъ съ пз ее дистрѣнсе се ѿ се прѣдеze. —

УНГАРІА. Песта, 16. Септ. п. Деспре реформе
челе тжп тгіт оре каре сгптв а се дптродвче лпкъ ші дп
бісеріка гр. ръсърітепъ (ла ромъгії, сжрбі ші рсінї din Ардевл,
Бънатѣ, Унгарія, Славонія, Бхковіна) лпчепвръ а пвліка къціва
артіклі скріш віпішорв пв пштаі газетеле сжрбешті, чі ші Ост-
д. Пост ші Пестер Loid; еаръ ачестеа din үртъ кв adaoс de
date статістіче. Се паре лпкъ къ пъкъ дп бра че лпсемпътв
ачестеа лпкъ пічі впвілічістv пв а ешітв ла тіжлокv, кареле
съ лпчепъ лвквлv дела лпчепвтв, adikъ дела сіnодv, кареле
зіктъ орічне кътє ва вреа, есте кв тогвлv дп спірітвлv
бісерічей ръсърітепе ші фъръ қаре дп dicciplina ші дп ашезъ-
тіпtele dinafarъ ale бісерічей (къчі de dorme пв поте фі ворбъ)
лпкъ маі потв трече суте de ani фъръ ка съ се дптродвкъ врео
лпчевптьціре адевъратъ, пштітъ, практикъ, еаръ пв пштаі пър-
ть. Лптр'ачеа тінніпнеле дрептврі къштігате de кътръ протес-
танції de атвеле конфесівнї прпн преапалта патентъ adikъ леце
лпчевртвтскъ din 1. Септ. а. к., преквт ші органісъчпnea admi-
nісттратівъ лптокшітъ центрa ачеіаш дп 147. §§-i, продвсеръ ші
дп фії бісерічей ръсърітепе о пштернікъ тішкare спре віне ші о
фербіпте dopindъ de o acemenea реорганісъчпne кв атътв маі
вжртосv, къ кв кътв e de таре діферіца дп dorme, adikъ дп
сімволвлv кредитці ші дп рітв лптре ръсърітепі ші протестанції,
не атътв adminісттратъчпnea бісеріческъ, ашea преквт требве
съ фії ачееаш дп спірітвлv векілорv ашезътіпте бісерічешті се
апропіе твлтв de a протестанцілорv ашea преквт ачештia aж
реформат'о лптрx лпцелесвлv бісерічей векi, adikъ лптрx лп-
целесвлv констітвціоналv ші сіnодv. Чі впеле ка ачестеа ле
лпчевлгъ пштаі ачеіаш карї аж ствдіетv din темеів історія бі-

серіческъ щі капопеде бісерічешті, преквт ші пракса
бісерічей ашea кѣм a фостѣ, earъ пø преквт се афъ скыптаіъ.
— Дествлѣ атъта, кимкъ бісеріка ръсърітепъ (de атбеле конфе-
сіїн) аре астъдатъ требвінда чеа тай neapъратъ de cinodg ka de
kondigisnea відеі щі а віторвлі съѣ. —

— Бъкбріа протестантілоръ пептръ pedoԵndipea ші асекъ-
рареа констітюшіпій лоръ бісерічешті сіподале ші пресвіте-
ріале требве съ фіе լп тóте пърціле церей песпсъ de маре,
пептръкъ жърпалеле de тóть пласа, үпгърешті, пемшешті, славо-
нешті пъ таі аѣ локъ de ажъпсъ спре а пъвліка тóте кореспон-
діцеле таніфестътore de ачеа бъкбріз. Де екс. Лoid din Песта
пъвлікъ пъпъ акті чіпчі артікъл лопці есплікъторі de лауеа прі-
вітобе я бісеріка протестантъ; еаръ „Преса“ din Biena къ Nr.
234 дескріпіе форте фрътосъ патра бісерічей протестанті, լис-
шіріле ei լп каре diФерезъ de чеа католікъ апсéопъ ші de ачеа
ръсърітепъ, апої дрептвріле ei ֆндате пе пачеа de Biena dela
1606, de Linցъ dela 1645, пе декретылъ толеранцеі лві Iosifъ
II. ші пе арт. 26 din 1790/1. Е de լиссепнатѣ ші үнеросіта-
теа pedакгорілоръ, карії ка католічі пріїтескѣ къ плъчере артікълі
апъръторі de дрептвріле алтеі бісерічі. —

КРОАЦІА. А г р а т ё, 6. Септ. п. Adжпка тъчере пъзітъ
де маі твлії апі ұп ачестъ цёръ пічідеккіт ны требве съ се
еспліче ашea, ка ші квт падіўпeа славо-кроатъ ар фі петрекктѣ
ұп пепъсаре асъпра чelорѣ че се ұлтжтпла; чі токта дінконтрѣ,
бтепій тъчea, пептракъ ера конвіпші, квткъ ны ера тімпвл
а еші ла лвтіп кв черері каре totъ ны ар фі фостъ асквлате
ұлтрѣ пітікѣ; акткъ ұлстъ дыпъче пі се промітe квткъ фрептеле
dopimde ворѣ фі асквлате, а сосітѣ тімпвл ұлтрѣ каре съ ні де
дескоперітѣ кв тотъ modectia. Ноi асемдатъ воітѣ съ атіпцемѣ
нътai үпѣ ппятѣ, каре дисъ есте чelѣ маі deлікатѣ din тóte,
adikъ літba пострѣ падіональ. Де твлтѣ ны а фъкѣтѣ
пітікѣ о ұлтіпъріе ашea плькѣтѣ ка декретвл міністеріалѣ, пріп
каре лішбелорѣ падіонале се daš дрептәрі маі марі. Че поте фі
пептракъ ноi маі ұлпaltѣ ші маі съптѣ дектѣ стіма літбеі побогре
матерне, ші вѣртосѣ қындѣ есте ворба decspre істітутівnea ті-
періаеi. Nіcі үпѣ попорѣ ны се поте квltіва ші deеволта Фъръ
фолосіреa de літba са падіональ dыпъ ұлсшіріле фірешті ұп-
пъскете ачелвіаш. Мъртврісітѣ къ ачелѣ декретѣ а продзоѣ
престе тотъ цёра пострѣ чеа маі вій пльчере. Dopimѣ нътai
ка ачелаш съ се ші пппъ ұп лвкрапе ұлтокта. Славій meridio-
nalі ұші ізбескѣ літba лорѣ падіональ ші съптѣ пътрапші de
конвікціvnea квткъ ачeeаш e decstoinkѣ ұп тотъ прівінца, Фъръ
ка літбеі үертапе кареа ші ашea е лвцітѣ съ'ї dіchіtвtътѣ локвл
кввенітѣ. — Nы требве съ се гіте пічіодатъ ачea ұлтрециvrapre,
квткъ статвлѣ Австріe коміссѣ din атътea фелврї de попорѣ ны
се поте асемпна кв пічі үпвлѣ din лвте. Аічі апоi се адеверөзъ
маі твлтѣ ка орі үnde, квткъ легъшіпділе торале съпт челе маі
тарі. Ұлтатеа ші адевърата търіе афпndѣ пътрапзеторе стъ ұп
рапортвріле сінчере, але гѣбернвлгі кътрѣ чеi гѣбернаці ші кътрѣ
фіекаре попорѣ. Попоръле Австріe се афъ ұлзестрате маі
твлтѣ съё маі ппціпѣ кв үпѣ сімпѣ падіональ таре. Ачеста de-
спре үерманl се ұлцелене de cine ші се поте еспліка фбртє
шшорѣ . . . ; еаръ decspre үпгврї авемѣ dobezi de ажкпсѣ, квткъ
dжпшій ұші ізбескѣ падіоналітатеа лорѣ кв totъ фоквл
іnіtіе лорѣ. Ар маі фі ұлтреbarеa decspre славі (ші decspre
ротъні), dékъ ші еi съпт пътрапші de үпѣ сімпїжпtѣ атътѣ de
фервіпте. Nы e пічі o ұndoіéль къ еi се аліпескѣ de падіоналі-
татеа лорѣ маі таре ка орікъндѣ алтъдатъ. Dékъ попоръле Ав-
стріe каре сімтѣ къ аз требвіпдъ үпеле de алтеле, ворѣ фі гѣ-
бернате фіекаре дыпъ требвіпцеле лорѣ пропрії, dékъ еле ұп
сімпїжпtеле лорѣ челе маі deлікате се ворѣ bedea odixnіtѣ ші
пріп леци ұп адевърѣ практиче ворѣ фі трасе брешкші Фъръ воіа
лорѣ кътрѣ үпітате ұп требвіле каре прівескѣ не статвлѣ ұлтргѣ,
. . . атвпчі апоi Австріa ва фі маі таре ка орікъндѣ алтъдатъ.—
(Bandepер.)

(Ної съескріемъ ачесте idei din Аграмъ житръ тотъ къприн-
сълѣ лорѣ; adaoцемъ ѣпсъ din партене къ тогъ конвікціонеа
съфлетвлѣ пострѣ, къмъ дѣкъ пънъ акътъ нъ а фостъ прекътъ се
dopia, віна се поге афда шаи твлѣ ѣпъ ѣніи омені сѣ ѿтвідіюш
сѣ ѿшервареці къмъ лі карактерісъзъ пътітвлѣ жърпалаѣ аїреа, карії
лікъ не ла апії 1850|1 августеръ франтеa de a zічо оменілорѣ
гъбернаторѣ: „Naџіонса сънтъ еѣ, лъсаці не mine, еѣ ръспандѣ de
тоте; еѣ съптъ үлітатеа, тої чейлалдї тетбрїй аї наџіонї съптъ
пътмай пъле.“ Ачестъ Фелѣ de атвіторі аѣ къшннатъ тарі dec-
гъстэрі ші не'пцелецері ѣпъ атве пърциле.) —

АДСТРИА. Вiena, 13. Септемвре п.° (Реформеле до Адстрия.) Тіпарвлі Адстриєї престе тотѣ перце лпніпте къ фада deckoneрітъ, къ окії літпезі ші лпніпці дрептъ ла цжпть лпніпте пе калеа десватерії реформелоръ, штіе лпсъ а пъзі тотѣодатъ впъ квтптьтъ eminentъ кареї фаче тотъ опореа. Niminiл не афъ віна ределоръ до персопе, чи таі вѣртосъ до кѣтева шаксіме

губернаторае десь каре с'а лякрай де зече ани дикоche ши каре din нелорочире ав фостъ парте маре къ тогълъ грешите с'а че лякрай да дипрециръръле церилоръ австріаче пічідекам ко-республикогоре. Съ лъсътъ астъдатъ тóте жърпалеле ма о парте, съ пріндемъ а тъль пътai о къртічкъ тітълатъ: „Цачеа дела Вілафранка ші топархія австріакъ“, скрісъ де зълъ din чеi май алеши політичі цвотріачи, каре десь се свбскріе пътai ка „ко-серватів din a. 1848.“ Ачелъ върбатъ ръснікъ допингуле попо-рълоръ Австріеi камъ днр вртътъреле пътърі:

1. Лібертата тішаралі, пентръкъ ачестъ лібертата есте зълъ сенінъ, къмъ губерніялъ аре дипредере днр сімдълъ чеъ съпъ-тосъ алъ попорълоръ, каре ші шерітъ ачеста. Тішаралъ ліверъ дипделепеште кондесъ дескоперъ о гръмадъ de ліпсé, пеажъ-спрі ші къ рътъчітъ, тогъодатъ дештътъ патріотістълъ ші дево-ташентълъ, жътіфікъ ші політика статълъ днр окій стрыілоръ; къндъ din контръ фріка де поліція ма съ нз поші скріс пітікъ, стрікъ статълъ днр локъ де а фомосі.

2. Егалітата тутъроръ конфесіонілоръ реденібосе.

3. Система de a отъдие ліберъ орі зъде вреи вреа.

4. Днр проchedра кріміналь півлічітате май тълатъ, мисъ ашеа ка трівнаделе съ нз фіе цепате диптръ пітікъ, адікъ съ нз аівъ а се сїї де пімінъ диптръ жъдекъділе лоръ. (Корреңерае тогълъ а проchedреi чівіле днръ ар фі төрітатъ а конпінде аіч-локъ.) —

5. Статътъ конотітвіюале къ діете с'є парламенте, каре десь нз воръ фі кошпсе пътai din новіліт, чи алеши с'є де-нтації орі къроръ пропріетарі de пътълътъ, din аі отъріл тіжло-чіе с'є бъргрітей ші індістріял. Нътai къ ачестъ тіжлокъ се потъ дипдесъла дрепгеле черері алъ діферітелоръ падіоналітъ, фъръ ка idea фундаменталь а злітъції статълъ съ свфере кътъ май пътінъ.

Ліцеа фундаменталь а Австріеi аре съ фіе злітатеа по-літікъ, варъ нз контопіреа падіоналітъцілоръ днр'о сінгіръ падіоналітате, чи токма ексістінца падіоналітъцілоръ съ фіе рек-поскътъ пріп ліце ші конотітвіюе de кътъ статъ; десволтаред лоръ съ нз фіе реапъоатъ, чи днръ съ се ажътъ диптръ кълті-вареа літъеi падіонале ші а штіппелоръ; пентръ къ къ ачестеа злітатеа статълъ нз свфере пічі чеа май пътінъ смітъль. Шч. шч.

Biena, 15. Септ. Din політика свіперіоре пітікъ сінгіръ, літікъ одіхніторъ; ші пентръ ка съ нз пердемъ къвітте преа тълте асвіра стъріл de фацъ, съ арпікътъ окій варъ ші варъ престе къроріле dela бърсъ. Кътъ пестаторпічъ ші че атєцель! А-рълъ днр кърсъ de 10 зіле алергъ днр съсъ ші днр жосъ диптръ 5 фр. 53 кр. пътъ ла 6 фр., арпітълъ днр імітезъ ші хъртійе десь петалъ днръ ші май рълъ. Ораколълъ літі Nаполеонъ півлі-катъ варъш пріп „Monitorъ“ авв' ефектълъ токма ка днр варна трекътъ ші токма ка алъ аггірілоръ din стръвекіме: ibis redibus impicatum reg bella regidis, — пікірі о кестъ, зълъ пътъ, да каре съ стаі, съ'л сторчі зълъ дипделесъ одіхніторъ. Тотъ че аі пітіа кълеще din „Monitorъ“ лякъ май ръснікъ есте, къ Nапо-леонъ, къ Франца фъкъ пентръ Italia din цепоросітате ачеса че възъ лятеа, варъ ла май пътътъ нз се сімтіе пічі аплекатъ, къ атътъ май пътінъ дипдаторатъ. Декъ італіанії воръ май пътътъ де кътъ ар фі къштігатъ пріп прелітіпъріле de паче de la Вілафранка, възъ еі, днр връсъ съпътъ, Nаполеонъ днръ ле офтвіште се съ дипдесълізъ къ атътъ; къ тогъ ачестеа врео сілъ нз ле ва фаче. Еі біне, ачестеа ар днрсітіа пътai атътъ, къмъ Франца нз ва таі върса ольцеле філоръ съ пентръ італіані; варъ de се ва днркіа с'є нз врео паче ші декъ ачеса ва фі статорпікъ, ачеста рътъпе ка съ о спінъ вітърълъ, къчі Monitorълъ а ретъкътъ о біншоръ. —

Жърпалеле Bienei днръ тогъ се май окнішъ къ пріндемъ пентръ „ліцеа кошпналь.“ Ав дрептате ка съ се окнішъ ші въ о десватъ не фацъ ші не десъ, пентръкъ трёбвє съ тіртърісітъ днр тогъ адеърълъ: чеі май таілъ бітепі п'адъ пічі хнръ пікъ de ідеа деспре чеса че пътітъ ліцеа кошпналь; чеі май таілъ чітескъ тогъ фелълъ de вагателе не колоба din вртъ а жърпале-лоръ, варъ зълъ лякъ серіосъ ші імпортантъ кътъ есте ші ачеста ші каре се атініе de пеліа тутъроръ днр трекъ къ ведереа ка ші орвіл колоріле. О самъ de оміні съптъ варъш атътъ de пе-пътъторі, ка днр тогъ тімпълъ не кътъ се десвате вре зълъ про-ектъ de ліцеа дінінтеа пасылъ лоръ, дипрециаці фіндъ кіаръ ші еі ка съ'ші dea зълъ фелъ de омініпе, с'є дікъ нз'ї таіе капвълъ съ се консултезе къ алції май пріченпіторі, еі май біне такъ ка тації, лъсъндъ ка съ'ші сіфарте пътai алції креері; варъ зълъчіе о ліце апкъ а фі редішатъ ші санкціонатъ, апоі с'ї веzi кътъ імпескъ din фацъ, кътъ диппълескъ окій, кътъ тврівръ ші стрігъ, къ ашеа нз е біне ші къ декъ ера съ фіе десь допінца с'є мінтеа лоръ — не каре нз о штіа піміні, апоі ціпеге, къ ар фі ешітъ къ тогълъ алъ чева, къ тогълъ алъ дипделечіпе, алъ Minervъ din капвълъ літі Жоіе.

Токма din асеменеа прівінде зпеле жърпале съпт de ачеа пърере, ка май пайтіе de a ce десвате пріндемълъ леїї комзпалае пріп „кредіндарі“ алеши ші денвітії пътai de кътъ губерні фъръ пічі о штіре а „попорълъ,“ а локвіторілоръ, май зпітів съ се десватъ о леїї електівъ, се дипделеце къ ші ачеста тогъ пріп „кредіндарі,“ пе карії днръ губернілъ съ'ї алергъ din май тогълте класе ші колорі, пекътълъ тогълте къ ле фіе диптрегъ, къратъ, опестъ, пепътатъ ші съ аівъ къраців de ажвпсъ пентрка съ спіпъ тогъ чеса че сімтъ ші ачеса че ва фі оліні-зпіа с'євъ конвікціонеа лоръ.

Снацівълъ нз не варъ de a скоте днр ачестъ матерів тогъ інтересантеле ші тълатъ звітътърорълъ десватері каре се въдѣ атътъ днр жърпалеле indenendintе кътъ ші днр челе оғібосе, варъ май апнітівъ днр Алг. Ц., Bandepe, O. d. П., Пестер Лойд ш. а.

Cronica strana

ЦЕРМАНІА. Берлін, 15. Септ. Мішкъріле політіче ші падіонале — деспре каре ворвірътъ къ алъ окасівне май пе ларгъ, іаѣ пе зі че тарде dimencіonі тогъ май тарі диптръ дип-делесълъ злітъції таі стржпсъ ші алъ кончентрърі de по-тестатеа падіональ. Партіта пътітъ de Гота, амікъ Прасіеi, коптрапіз Австріеi, пе кареа нз вреа а о реквіште пічідекам de статъ цермані, айтізъ токма ка днр anii 1848—9 пентръ о злі-тате а Церманіеi съвъ преквішпіреа Прасіеi. Май тълате четъді аѣ ешітъ къ адресе скотото се диптръ дипделесълъ атінсъ, прово-къндъ ne dinastia Прасіеi ка съ се арпче „днр капвлъ тесеi;“ варъ диптръ ачелеаш адреса четъді Стетін фъкъ май dekржndъ ішпредіспеа чеа май профіндъ. Се дипделеце ші песпісъ, къмъ дипрецирърълъ ачестеа съпт de о пагвъ ка съ ашріескъ din нз'ї реферіцеле амікабіле диптре Австріа ші Прасіа.

ІТАЛІА. Din ачестъ ціръ нз аветъ de кътъ съ репедітъ зевенітітеле челе de импортаці історікъ, адікъ декретеле ад-папделоръ падіонале din театръ пърді, Тоскана, Modena, варъ май декржndъ ші Шарта ші Легаціоніле Напії, каре тогъ dec-тропаръ ne domnіtorії лоръ, прокіетаръ інкорпорареа къ регатълъ Capdіnіe, коптрасеръ диппротътърі ші ціпъ аршате падіонале гата de a реепінче дипчекръріле de реставръчпе. Къвітеле „Monitorъ“ пріп каре Nаполеонъ спінъ італіанілоръ къратъ, къ Франца ш'а фъкътъ datopia din цеперосітате ші къ май тълъ нз'ї ва ажътъ къ артеле, а десватъ преа пътінъ не італіані, карій актъ тревъе съ реквісъкъ ші еї, къмъ леар ста рълъ ка ші de актъ диплітре съ скотъ тогъ къ тъліле французілоръ кастапеде din сліза чеа архътърі.

ФРАНЦІА. Парісъ, 16. Септембре. Дзпъче диппъратълъ Nаполеонъ а петрекътъ май тълате зіле ла Ст. Свівръ нз'ї с'аѣ ціпътъ конферінде діпломатіче апніте къ амбасадорълъ естраорд. австріакъ Пр. Ріхард Меттерніх, апоі а пірчесъ ла бъліе таріне дели Біаріц de кътъ Снапія. Дип'ачеа чітітъ дипр'одатъ къ Леопольдъ рецеле Белцілілъ кареле днр зілеле постре се крепе а фі чеі май дипделептъ диптре тогъ топархі Европе, дипделатъ de крітічеле конівпкітврі але політіче de астъзі нз шіа прецетатъ а кълъторі днр персопъ ла Nаполеонъ, пентръ ка съ тіжлоческъ прекът се дъ къ сокотеа о дівоіель, дипчекръріле дефінітівъ, ре-гіларе, арапцешжтъ нз пътai днр прівінца Italіe, чи ші днр а алторъ дірі Европе. Чі пъпъ актъ тогълъ е секретъ, прекът ва май рътъпъ днръ. —

Днр зілеле гр. штімъ къ се ціпъ варъш конферінцъ поэъ днр прі-вінца реквіштеріl Domпіллі Александръ Кьзз de кътъ Порть пентръ амібеле Пріпчінате. Ачесгъ діфіклітате се рідікъ авіа десь 8 літъ пріп дівоіель ка Слітапълъ се реквісъкъ пе Кьзз ка пріп есчепцівпе, адікъ пътai пентръ аотъдатъ de Domпіллі алъ амібелоръ Пріпчінате.

Пъпъ зълъ зілъ зевенітітеле din імперілъ тароканъ (днр Афіка, днр веџіпътатеа Адіріллі domnіtі de Франца), варъ май въртосъ челе съпцербсе din імперілъ Kinei dъ din нз'ї de лякъ дипломатілоръ ші komandantulorъ. (Bezi май жосъ). —

Парісъ, 15. Септ. (Зртъріле ампестіеi.) С'а зіош май адесеорі къмъ стареа Францае din зілеле постре с'ємъпъ фірте тълатъ къ стареа імперілъ романъ din зілеле зупоръ імператоръ романъ харпічі днръ форте кътпілі. Знії din ачі iмператоръ сіліа пе рошані ка съ борте ръсбіе періклібісе къ поібръ форте браве, бътъібісе ші семіварбаре. Днр ачелаш тішпъ еї сагрета

дп Рома тóтъ лíбертатеа, лікідеа, ексіла, отора пе къді ле
пльчеа; totdeodatъ пріп ръбоів да попорълоръ стрыіне чеа маі
бъпъ окасівне de a лівъца тóтъ арта мілітаръ а роmпілоръ,
прекам ші а вѣтроне дп тóтъ шыестрия діпломаціе лоръ. Бп
пвлічістъ din зіеле постре кваетъндъ маі профандъ асзпра фап-
телоръ лії Наполеонъ III. Лікіе зікъндъ, къмъ аchedаш есте
отвлъ челъ маі фаталъ din зіеле постре, отъ пе каре дестинъ,
зріта лілъ алесъ спре а nedenci пе франдоzi лізпнде тóтъ лі-
бертатеа, констіпгъндъ а'лъ пнне пе тропъ ші апоі а і се
свпнне lvi орбеште; totdeodatъ дпсъ de a фі апостоллъ лібер-
тції пептръ о твадіме de попоръ, дпсъ фъръ воіа са, ліппісъ
тотъ пнмаі de үрсітъ, каре'лъ фъкъ съ алерце дп ръсірітъ съ
deckizъ окій твадіоръ попорълоръ ръсірітепе ші съ ле dea ока-
сівне чеа маі ръсірітіре de а'ші квопште авіа одатъ дпнъ
атъці секлі авіліреа, орвіа, біготеріа, тръндъвіа ші ліппідічілеа
торалъ ліптръ каре зақъ ші съ тъвълескъ, — съ ліввеце тóтъ
дп ачелъ тімпъ пе гъвернлъ Ресіеі ка ші ачела съ квіоскъ
одатъ, къмъ пнмаі впъ попоръ ліверъ тропеште ші свфлетеште е
дп старе de a апъра патріа дп контра дштапілоръ къ тоатъ
бървъдіа; еаръ Агстріеі ia datъ пнтені пептръка съ ліптродъкъ
одатъ роформеа промісе de тваді, dopite ші маі de тваді, ка
съ прічепъ къмъ аміліреа червікось de тóтъ че есте векі ші
фъръ пнтере de відъ ар адъче пеіре ші чеа маі пнтернікъ
статъ; тóтъ Наполеонъ deckise Церманіеі ліптріці окій ші о
ліппіненъ ка съ'ші реклама одаа тóтъ пнтеріле ші пріп о ре-
пресжіпчіле падіональ съ ажнгъ одаа ла впітате; дп үртъ
дештептъ дп Італіа о тішкare влкапікъ, кареа de ші се пре-
гътісе тваді апі, пн а потваді дпсъ прорвіе пнпъ къндъ Наполеон
пн сферътъ ставіле ші спарсе баріреле дп тóтъ пнрдіе
ачелеіаш. Ашеа ачелъ бърбатъ кареле супнастъ оріче таіфестъ-
чіпе ліверъ дп патріа са, е ліппісъ de алъ съ'ші дестинъ ка съ
адъкъ алторъ попоръ лібертатеа; еаръ елъ требе съ аскылте
орбеште de ачелъ дестинъ алъ съ'ші; елъ каре се афъ дп кълтеа
потестъції есте къ товлъ супнастъ брвіи фаталітъді, кареа лілъ тъпъ
ка съ факъ чеа пе вреа ші съ ліппіоскъ ачееа de че
дпсълъ се ліпфіоръ, адікъ de лібертате.

Къ тóтъ ачестеа ачей франдоzi карій үртърескъ къ ліваре
амінте тóтъ къртъріе арътате лії Наполеон de алъ съ'ші дестинъ,
пн воръ съ'і ерте пічі odinіоръ ачееа че а фъкътъ елъ къ Франда.
Noі лікъ амъ аватъ окасівне de a пнмі не къдіва din ачей бър-
батъ франдоzi дела поза ампестіз лікічіе; амъ трекутъ дпсъ къ
ведеіеа пе колопеллъ Шаррас, впнлъ din карактереле челе маі
кврате, totkодатъ дпсъ ші маі тарі, маі пе'ндіплекате ші —
къмпіліе дп ръсінpareа лоръ, бърбатъ ші оставші одаа! Ачелъ
колопелъ кареле а жкактъ о роль дпсъшнпатъ дп тімпнлъ реп-
блічіе, еаръ dela свіреа пе тропъ а лії Наполеон петрече дп
екоілъ ла Цівріх, емісе ші елъ вртътіреа епістолъ кътъ літи.
Наполеон.

„Кътъ Ледовікъ Буніпарте! Думпеата dai ампестіз, дта
ерці ачелоръ мії de кончетъції, карій арпікаї de тваді дп
стрыіптате дп оторжтіреа клітъ а Афрічей, дп бълділе челе
чвмате але Кайеній трьіръ ка вай de капвлъ лоръ. Ачеаіаш апъ-
расеръ дп контра дтале о констітюіпе ешітъ din дрептнлъ de
алеңдеръ ліверъ ші вліверсалъ, пе каре апоі дта жврасеші къ чеа
маі таре соленітате, еаръ апоі лілъ кълкаші жвръшпнлъ. Пеп-
тръ ачеста ціаі ръсінпатъ de джнші. Акът дта ле dai градіз.
Кріміналъ еартъ челоръ сакріфікаї de елъ. Къ ачеста лікъ аі
імітатъ пе Чесарії Ромеі челеі деңеперате. Еш din парте'мі пн
тъ воіа дпжкосі дп опініпіа літії ші а історіеі ка съ'мі скітв
рола дптр'внъ modъ ашea перфідъ. Ачела кареле а кълкатъ
дрептнлъ пн аре дрептъ а ерта пе ачела каре ла апъратъ. Дта
крэзі къ къ ампестіз ршіпізі пе ачіа кърора ліо dai. Ампестіз
аскзінде дп cine о кврсъ ка ші тóтъ квітіле ші жвръшпнеле
дтале. Mie дпсъ пн'мі пасъ de ачіега. Ліптр'ачеа еш ка ре-
пресжіптантъ алъ попорълъ, пе каре ла аі дпжкагатъ, ла аі арпікагатъ
дп темпізъ, ла аі ексілатъ, ка офідеръ пе каре ла аі деспоеітъ de
рангіріле лії ші ла аі прігонітъ пнпъ дп ексілъ, дп декларъ къ еш
пн та ампестіз. Еш пн'мі ертъ Dтале тортреа челоръ 15
мії франдоzi деклазі дп Дечетьбре (1851), пнліфікаї дп тем-
піделе ші de свферіпделе ші тортреа ексілъ. Еш пн'мі ертъ
дтале атентатнлъ асзпра констітюіпії, пе каре аі фостъ жвратъ,
пічі пнліфікареа републічіе, каре 'ші рестітізіе патріа. Ліп
пн'мі ертъ дрептнлъ втваді вліверсалъ, пе каре ла аі спркагатъ къчі
ла аі фалсіфікатъ ші терорісатъ, пічі тіаі свежкагатъ ші деморалі-
сатъ патріа сістематічеште. Ліптръ адевъръ відъ чеа дең-
ретатъ de фаміліз ші de патріз есте дп твадіе прівіпде амаръ,
ачееаш дпсъ дп сервітуте ар фі ші маі амаръ. — Ліп ачей
зі дп кареа лібертатеа, дрептнлъ ші дрептатеа, ачестеа треі

шаіестъці ексілате се воръ ре'пітірче дп Франда, пептръ ка дта
съ'ді іаі чеа маі дрептъ din тóтъ пепдеселе, тъ воіа ре'пітірче
ши еш. Ачеа зі че е дрептъ се аштептъ de тваді, еа дпсъ
тотъ ва вені, еаръ еш почк съ о аштептъ. Шаррас. Цівріх, 21.
Азгастъ 1859.“

RІСІА. Ст. Петровградъ, 13. Септ. Штірі офіциале сосіте
din Каїкасъ воръ съ пе асігіре кътъ цеператіе рсесшті аі ре-
шітів абіа дпнъ ліптъ маі біне de 35 anі ка съ пнпъ тъпа
киаръ пе Шамілъ домпіторълъ Черкасіеі, прекам пзсесеръ фран-
доzi пе алъ Алцірлазі.

Ліптръ алтеле Ресіеі лікъ дп форте тваді de лікіръ eman-
ципареа дърапілоръ робі, чеа че пн e de тіраре, дікъ вомъ
сокоті къ дп Rесіа din 65 тіліоне локвіторі 44 тіліоне супъ
іовації робі ашea, прекам ера ла noі дпнінте de апвілъ 1784,
адікъ glebae adscripti. —

KINA. Ліп ачестк імперіј асіатікъ кареле есте чеа маі
таре din тóтъ літіеа (престе 360 тіліоне локвіторі) еаръ са
ліптжпплатъ впъ актъ съпцеросъ дп контра европепілоръ. Чіті-
торій ліші воръ adвche амінте, кътъ Аргіліа ші Франда аліате
вомъардасеръ маі апзлъ трек. четатеа Кантонъ ші сторсесеръ
піште kondічіпі котерчіале преа бвпе дела ліппіратлъ Kinei.
Ліп Iспілъ а. к. тъпекасеръ дозъ дептъчкъ пошпосе din партеа
Франдеі ші а Аргіліеі кътъ четатеа Пекінгъ къпітала ші реше-
динца філалі чесрекъ, прекам се тітвізъ ліппіратлъ Kinei.
Дептъчкъ пе о флотілъ, адікъ пе маі твадіе коръбі.
Ачееаш воіндъ аші скврта din дретъ воі съ пілтескъ din Маре
пе ржвлъ Пеіхо дпсъ; mandarinъ дпсъ, адікъ амілоіадії тілі-
тарі ші чівілі артъ вілішоръ фортъреще дела гра ачелъ ржъ
ші лікъ дпнъ методілъ европеанъ, апоі декіараръ европепілоръ
къ дікъ воръ съ нірчесъ ла Пекінгъ, съ'мі аші твадіе літіе
ліппіръці ліпнінте пе вскадъ, чеа че дпсъ пн се пріїмі одаа
къ капвлъ, чі котъндануіі апгло-Франдоzi се ліпчеркаръ дп 25.
Iспілъ съ інтре къ сіла пе ржъ дп сюб, пріп үртаре ліпчепръ а
вомъарда фортъреще; kinei дпсъ се апъаръ астъдатъ престе
тóтъ аштептареа ші дпнъ о канонадъ de треі бре ръсінпіръ
флотіла апгло-Франдоzъ перзъндісе ла 400 торці ші ръпіді еп-
глезі, еаръ Франдоzi пнмаі врео 16. Евронепі се ре'пітірсеръ
ршіпіаді ші къ свфлетлъ колкъіторъ de о кътпілітъ ръсінpare,
кареа сімпъ къ престе пнціп ва ші үртіа фіорбісъ.

Ліпре ачестеа револгізіе дп Kina лікъ тóтъ маі фаче
наші дпнінте, дп кътъ актъ алъ оптвада апд, ші въроареа de
съпце пн маі твадіе. —

КАТАЛОГ ЗА

лівріріеі позе Сочекъ ет Комп. дп калеа Могошоаіе Nr. 6.
(Urmare.)

П о е с і І.

Лі. Пар.

Армонії intime, de A. Сіхлеапъ, о брошуръ пе хартіе веліпъ	11 10
Ахрора, поесіл de M. Замфірескъ	4 20
Бххетлъ поетікъ, de D. Густі (Іаші 1855)	7 30
Колекціоне de къпітіе поізларе, пріп O. Dimitreskъ	2 10
Колекціоне de челе маі фртобісе ші інтересантे поесіл векі ші позі але Длії Чесар Боліак, дп 1 волтмъ de 30 кобе 8-о таре	20 10
Ачелаші кврділъ легатъ фртобісъ ші солідъ дп піеле шеагрепъ	28 5
Колекціоне de Поесіл векі ші позі але Длії Г. Сіон, впъ волтмъ шаре, edidізне de літкъ	15 30
Ачелаші кврділъ легатъ фртобісъ ші солідъ дп піеле шеагрепъ	22 20
Ачелаші легатъ елегантъ полеітъ пе фоі (Ba үрт.)	31 20

Кврсіріе ла үрсъ дп 29. Септемврь. к. п. стаі ашea:

Вал. азст. фр. кр.
Галбії ліпгертьешті . . . . .
Корона . . . . .
Ліппірътвлъ националъ . . . . .
Овігациіле металічі екі de 5 % . . . . .
Акційле вапкълъ . . . . .
" кредитів . . . . .
Дессірчіпареа, овігациіле Apdealtsi . . . . .
Сорділе dela 1839 . . . . .
Бхкрешті . . . . .
Азгасвръ . . . . .

Pedaktorъ ръспілівіріс

ІАКОБЪ МОРЕШІАНЪ.

Edicisne: къ тіпарівілъ дп

JOANNE GOETT.